

Norecopa
Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo
www.norecopa.no

Årsberetning for 2013

Innledning	1
Overordnede mål.....	3
Sekretariatet	3
Nettsidene	3
Medlemstall.....	6
Revidert regnskap for 2013.....	6
Fagseminar, 3R-prisen og årsmøte	6
Tilskudd til prosjekt om miljøberikelse	7
Tilskudd til prosjekt om alternative vaksineforsøk.....	7
Møte om husdyrforsøk.....	7
Innlegg om Norecopa.....	7
Publikasjoner.....	7
Politisk kontakt	8
Møtedeltagelse	8
Styremøter.....	9
Øvrig arbeid	9
Medieinnslag i 2013.....	9
Resultatindikatorer for 2013	10

Innledning

Norecopa er Norges konsensus-plattform for erstatning, reduksjon og raffinering av dyreforsøk. Plattformen ble formelt stiftet den 10. oktober 2007 som en selvstendig medlemsorganisasjon med eget styre og årsmøte som det høyeste organet. Ingen endringer i vedtektene er blitt gjennomført i 2013.

Styrets sammensetning i 2013 har vært:

Bente Bergersen (styreleder), Mattilsynet

vara: Johan Teige, Mattilsynet

Anne Ramstad, VESO Vikan

vara: Terje Tingbø, Pharmaq AS

Siri Knudsen, Universitetet i Tromsø (fra mars 2013)*

vara: Aurora Brønstad, Universitetet i Bergen

Anton Krag, Dyrevernalliansen

vara: Harald Small, Dyrebeskyttelsens Alternativfond (fra mars 2013)**

*Styremedlem Dag Marcus Eide reiste til utlandet sommeren 2012, og Aurora Brønstad fungerte som hovedstyremedlem frem til mars 2013 da Siri Knudsen ble valgt inn ved et elektronisk valg blant medlemmene.

**Tanya Cross fratrådte sitt verv grunnet permisjon i august 2012. Harald Small ble valgt inn ved et elektronisk valg blant medlemmene i mars 2013.

Valgkomitéen har i 2013 bestått av:

Bjørn Groven, Mattilsynet (leder)

Adeleid Haugen, Dyrevernalliansen

Gunn Harriet Knutsen, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening

Tore Kristiansen, Havforskningsinstituttet

Komitéen for tildeling av Norecopas 3R-pris har i 2013 bestått av:

Lasse Skoglund, Universitetet i Oslo (leder)

Torill Malmstrøm, Dyreetikk.no

Heidi Bugge, Mattilsynet

Christian Wallace, VESO Vikan

Bjørn Flatland, VESO, har fungert som revisor for Norecopas regnskap, som inngår i Veterinærinstituttets offisielle regnskapssystem.

Overordnede mål

Norecopas overordnede mål, å fremme “de 3 R’ene” (Replacement, Reduction, Refinement) innenfor dyreforsøk i Norge, er beskrevet i mer detalj i aktivitetsplanen for organisasjonen som godkjennes på årsmøtene. Norecopa skal bidra til å øke kunnskap om de 3 R’ene, fungere som et kompetansesenter (nasjonal plattform), tilstrebe konsensus mellom interessepartene (forvaltningen, forskningen og undervisningen, industrien og dyrevernbevegelsen), spre informasjon og være medlem av den europeiske interesseorganisasjonen for nasjonale plattformer, *ecopa* (www.ecopa.eu).

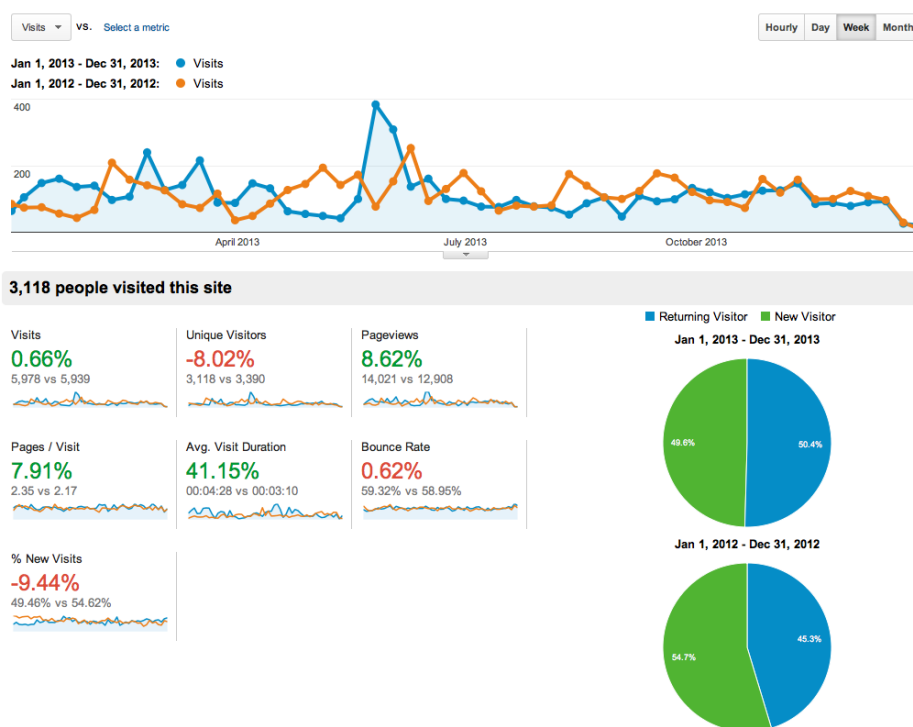
Sekretariatet

Adrian Smith har vært ansatt i fast 50% stilling som sekretær for Norecopa. I samråd med Norecopas styre, har han en hjemmekontoravtale med Veterinærinstituttet. I 2013 arbeidet han i 100% stilling i periode 1.1-15.2 (særlig på grunn av arbeidet med ny forsøksdyrforskrift) og deretter i 75% stilling. De ekstra lønnsutgiftene ble tatt fra ekstrabevilgningen som Norecopa fikk fra stortinget i 2013 (se nedenfor).

Sekretariatet er tilknyttet Veterinærinstituttet og er lagt direkte under lederen for Seksjon for sjukdomsforebygging og dyrevelferd, Avdeling for dyrehelse, som har personal- og økonomiansvar. Sekretæren har hatt noe kontorstøtte fra Administrasjonen i forbindelse med utarbeidelse av fakturaene for medlemskontingenten.

Nettsidene

Norecopa har hatt egne nettsider (www.norecopa.no samt med suffiksene .info, .com, .eu, .net og .org) siden februar 2008. Disse oppdateres fortløpende av sekretæren. Blant annet er det lagt ut nytt informasjonsmateriale om Norecopa, inkludert powerpoint-presentasjoner som kan lastes ned og brukes i undervisningssammenheng. Verktøyet Google Analytics er blitt brukt siden 2010 for å skaffe bedre kunnskap om hvordan nettsidene brukes. Analysen viser denne utviklingen pr. uke i trafikken (antallet besøk) i 2013 (turkis) sammenlignet med 2012 (oransje):

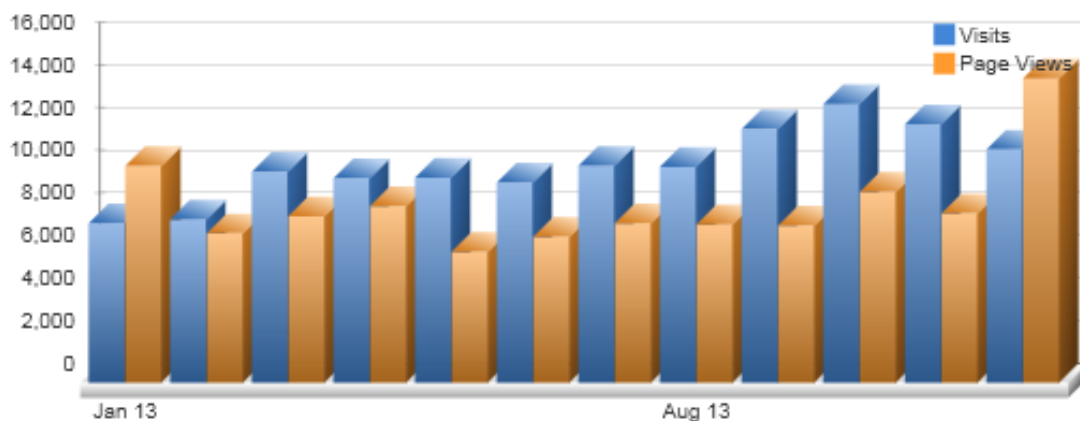
Totalt antall besøk er nesten identisk med tallet for 2012 (5 978 sammenlignet med 5 939). Antallet nettsider som ble lest i løpet av året økte derimot med nesten 9%:

	2013	2012
Totalantall besøk	5 978	5 939
Antallet unike besøkende	3 118	3 390
Gjennomsnittlig antall besøk pr. dag	16,4	16,3
Totalantall nettsider lest i året	14 021	12 908
Gjennomsnittlig antall nettsider lest pr. dag	38	35

I tillegg har Norecopa siden januar 2011 drevet to nettstedet som opprinnelig ble utviklet ved Forsøksdyravdelingen på NVH: <http://oslovet.norecopa.no> og <http://film.oslovet.norecopa.no>. Disse to nettsidene hadde tilsammen 122 085 besøk i 2013 (sammenlignet med 112.498 i 2012, en økning på over 8%), og de besøkende så på tilsammen 99.901 nettsider (130.299 i 2012), et gjennomsnitt av 273 sider pr. dag:

Monthly Totals [oslovet.nvh.no]

Date Range: 1/1/2013 to 12/31/2013

kilde: SmartStats fra Bitfarm

I tillegg driver Norecopa et lukket diskusjonsforum for de ansvarshavende ved landets forsøksdyravdelinger. Etter konsensumøtet som Norecopa arrangerte i september 2012, er det også etablert et diskusjonsforum for de som arbeider med husdyrforskning.

Norecopa mottok midler i 2012 for et 3-årig prosjekt fra [Nordisk Samfunn mot Smertevoldende Dyreforsøk](#) for å finansiere arbeidet med å videreutvikle databasen NORINA som er en del av nettstedet <http://oslovet.norecopa.no>. NORINA inneholder informasjon om ca. 3.900 alternativer til bruken av dyr i undervisning og opplæring. Databasen ble utviklet av Karina Smith mens hun arbeidet på NVH. Hun har nå vært lønnet i halv stilling fra 1. januar 2012 knyttet til Norecopa, for å fortsette arbeidet med NORINA. Hennes stillingsandel ble økt til 60% i perioden 1.3-31.12 ved hjelp midler fra ekstrabevilgningen som Norecopa mottok fra Stortinget i 2013, se nedenfor. Det er skrevet årsrapport til NSMSD, som ble publisert i deres blad.

Norecopa bruker firmaet NetLab til støtte når det gjelder nettsidene til Norecopa. Nettsidene som opprinnelig var utviklet på NVH, støttes av firmaet Bitfarm, som var med på å utvikle disse sidene. Norecopa benytter firmaet Webhuset til domeregistrering av Norecopas nettsider og Webconsult til driften av diskusjonsforumene.

Medlemstall

Ved utgangen av 2013 var det 44 institusjoner eller avdelinger med fullt medlemskap i Norecopa og 23 privatpersoner med assosiert medlemskap. Tallene var hhv. 46 og 21 i 2012. De fleste av de store forsknings-institusjoner er [medlemmer av Norecopa](#).

Revidert regnskap for 2013

Norecopas tildeling for 2013 besto av en grunnbevilgning på kr 800 000 fra departementene (Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Fiskeri- og kystdepartementet (FKD)), gitt som forvaltningsstøttetiltak over Veterinærinstituttets tildeling. I tillegg ble Norecopa bevilget kr. 500 000 under Stortingets budsjettbehandling i november/desember 2012. Regnskapet for 2013 ble revidert av Norecopas revisor, Bjørn Flatland. Regnskapet viser et underforbruk på kr. 22 357,67 som overføres til 2014.

Fagseminar, 3R-prisen og årsmøte

Norecopa arrangerte sitt årlige fagseminar og det femte årsmøtet på Adamstua den 3. juni 2013.

[Norecopas pris til fremme av de 3 R-ene](#) (3R-Prisen) ble delt ut for fjerde gang. Prisen besto av kr 30 000,- og et diplom. Det var 6 nominerte. Årets pris gikk til førsteamanuensis Gøril Eide Flaten ved Universitetet i Tromsø for hennes arbeid med å utvikle en modell for å simulere opptak av substanser gjennom tarm og hud. Prisen ble delt ut av leder for Næringskomitéen, Terje Aasland. Prisvinnerens medarbeider André Engesland presenterte deres arbeid under fagseminaret før årsmøtet.

Fagseminaret besto av følgende foredrag:

- *Which animals feel pain?* Janicke Nordgreen, Norges veterinærhøgskole
- *Can we be sure the animal is anaesthetised?* Professor Eddie Clutton, University of Edinburgh
- *Are our methods of killing animals humane?* Dr. Huw Golledge, University of Newcastle

Omlag 80 personer var tilstede.

Under årsmøtet ble årsberetningen og regnskapet for 2012 samt budsjettforslaget for 2013 og Norecopas aktivitetsplan godkjent. Det var 4 stemmeberettigede til stede på årsmøtet. Aktivitetsplanen består av overordnede mål, en kortsiktig del (2013) og en langsiktig del (2014-2016). Sakspapirene fra årsmøtet er tilgjengelige [på Norecopas nettsider](#).

Tilskudd til prosjekt om miljøberikelse

Norecopa kunngjorde i 2013 at den vil gi et tilskudd på inntil kr. 100 000 til utforming av en prosjektsøknad om miljøberikelse hos fiskeoppdrettsarter i laboratorieforsøk. Norecopas eget prosjekt [3R-KART](#) avdekket dette som et område som trenger mer forskningsinnsats. Det kom inn tre søknader om prosjektmidlene, som etter styrebehandling i oktober ble gitt til Nofima Tromsø. Nofima skrev deretter en fyldig søknad på et prosjekt med navnet ENRICH Fish, som skal sendes til Norges forskningsråd i 2014.

Tilskudd til prosjekt om alternative vaksineforsøk

Norecopa ga et tilskudd på kr. 40 000 til VESO Vikan i samarbeid med Pharmaq AS for å gjennomføre et pilotforsøk om utvikling av «alternative batch potency» tester for vaksiner til fisk, basert på antistoffnivåer. Prosjektet vil benytte vaksine mot bakterien *Moritella viscosa*, som er årsaken til vintersår hos laks. Antistoffnivået i blodet til forsøksfisken vaksinert med ulike mengder antigen skal sammenlignes med kliniske data i et beskyttelsesforsøk.

Møte om husdyrforsøk

Den 26. juni ble det arrangert et møte i New Haw, Storbritannia med tittel *Welfare of Agricultural Animals in Research: Cattle, Goats, Pigs and Sheep*. Møtet var et direkte resultat og oppfølging av Norecopas internasjonale konsensumøte i september 2012 om *Harmonisation of the Care and Use of Agricultural Animals in Research*. Norecopas sekretær deltok i planleggingen og gjennomføringen av møtet. En fyldig rapport fra møtet er antatt hos tidsskriftet *Animal Technology and Welfare* og publiseres i 2014.

Innlegg om Norecopa

I løpet av året har sekretæren holdt innlegg om Norecopa på:

1. Kurs i forsøksdyrlære for forskere i Bergen (14. mars og 17. juni) og Tromsø (4. mars)
2. Scand-LAS symposium, Tallinn, 17.-20. april
3. *ecopas* årsmøte i Mainz, 23. oktober

Publikasjoner

Norecopas sekretær har vært medforfatter av tre vitenskapelige publikasjoner i 2013:

1. En rapport fra møtet i Storbritannia om bruken av husdyr i forskning (se side 7)

2. Alternativer og supplementer til bruken av dyr i undervisningen ved Norges veterinærhøgskole (trykkes i *Norsk Veterinærtidsskrift* i januar 2014)
3. En ny metode for å beregne antallet dyr i toksisitetstests (til vurdering hos *BMC Pharmacology & Toxicology*)

Sekretæren har også bidratt med informasjon om Norecopas aktivitet til tidsskriftet ALTEX som har en fast spalte med stoff om de nasjonale plattformene.

Politisk kontakt

Norecopas sekretær har drevet en del lobbyvirksomhet på Stortinget for å øke den politiske interessen for de 3R'ene og for å forsøke å få gehør for et statlig, politisk uavhengig pengefond for forsknings- og utviklingsarbeid innenfor dette feltet, slik Næringskomitéen anbefalte Regjeringen i 2003.

Den 8. februar holdt sekretæren et innlegg under SVs høring om statsbudsjettet for 2014. Den 7. november hadde han et innlegg under Næringskomitéens åpne høring om forslaget til statsbudsjettet for 2014, og den 12. november hadde han et møte med Landbruks- og matministeren. Den 11. desember ble komitéens innstilling om statsbudsjettet for 2014 godkjent av Stortinget. Innstillingen inneholdt et enstemmig vedtak om å tildele Norecopa de samme ressursene som i 2013.

Møtedeltagelse

Den 20. februar møtte Norecopas sekretær representanter for Mattilsynets regionkontor for Rogaland og Agder i Sandnes. Hensikten med møtet var å diskutere det fremtidige forvaltnings- og tilsynssystemet for dyreforsøk, samt utforske mulige samarbeidsområder mellom Norecopa og Mattilsynet.

Sekretæren hadde et møte med en representant for universitetsbiblioteket på UiB den 14. mars for å diskutere hvordan databaser og litteratur om forsøksdyr og de 3 R-ene kunne gjøres mer tilgjengelige for forskere.

Sekretæren deltok på det årlige Scand-LAS symposiet som ble arrangert i Tallinn 17.-20. april. Han holdt et foredrag med tittelen "Norecopa Guidelines on Fasting of Rodents" og presenterte forøvrig Norecopas generelle arbeid. Et flyveblad ble trykket opp til bruk både på dette møtet og på FELASA-møtet (se nedenfor).

Styremedlem Aurora Brønstad deltok på FELASA symposium i Barcelona i 10.-13. juni. Det ble delt ut flyveblad om Norecopas arbeid.

Sekretæren deltok på *ecopas* årsmøte i Mainz 23. oktober 2013. Møtet var lagt i forkant av et faglig møte arrangert av CAAT-EU. Norecopas aktivitet ble presentert under årsmøtet. Styret i *ecopa* tok i mot Norecopas tilbud om å arrangere *ecopas* årsmøte i 2015. Det er planlagt å endre vedtektene til *ecopa* under årsmøtet i 2014. Norecopas sekretær fikk i oppdrag å koordinere arbeidet med å utarbeide forslag til nye vedtekter.

Styremøter

Det er avholdt tre styremøter i 2013 (13. februar, 22. mai og 9. oktober). Referatene er tilgjengelige [på Norecopas nettsider](#).

Øvrig arbeid

Sekretariatet har sendt ut elektroniske nyhetsbrev til samtlige medlemmer pluss andre interessenter. Det er sendt ut 8 slike brev i 2013. Antallet abonnenter i 2013 har ligget på omlag 1300 personer. På slutten av året ble det inngått en lisensavtale med en leverandør av nyhetsbrevtjenester (Apsis AB), fordi nyhetsbrevmodulen som Norecopa har brukt hittil vil forsvinne fra nettsidenes redigeringsprogram når programmet oppdateres tidlig i 2014. Nyhetsbrevene f.o.m. nr. 1-2014 vil bli sendt ut med det nye formatet.

Sekretæren har besvart en henvendelse fra myndighetene i Irland om merkemeter for fisk. Han fikk også en henvendelse fra Brasil om å lage kurs i forsøksdyrlære, samt forelese i Korea om 3R-ressurser, men måtte si fra seg disse av kapasitetshensyn.

Styreleder deltok på verdens veterinærkongress i Praha i september og representerte Norecopa da hun var ordfører for seksjonen om laboratoriedyr.

Norecopas sekretær sitter i styringskomitéen for [9th World Congress on Alternatives and Animal Use in the Life Sciences](#) som arrangeres i Praha i august 2014.

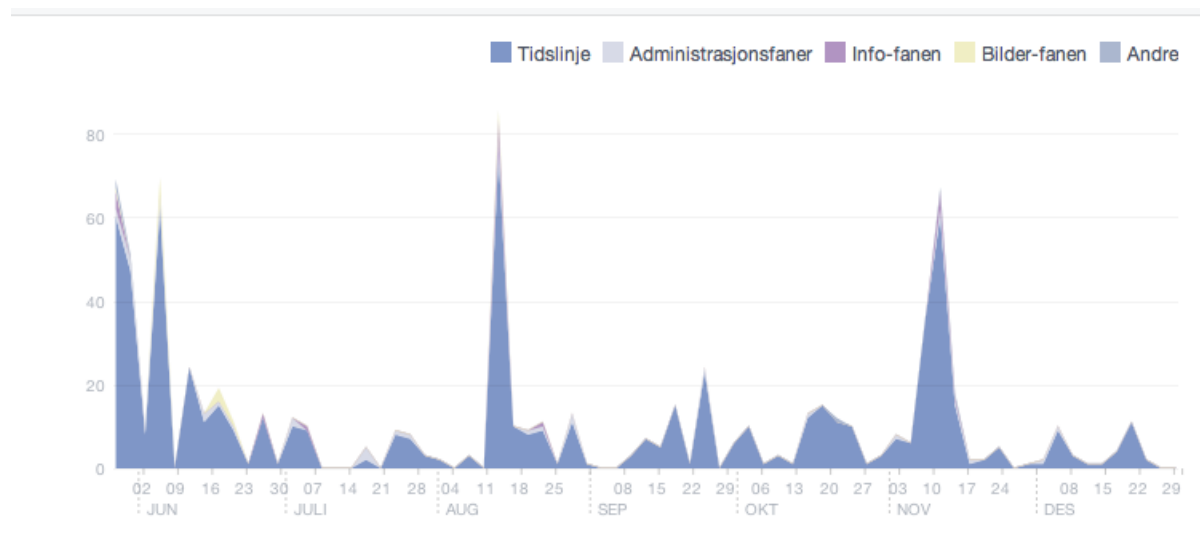
Sekretæren ble i 2013 valgt inn i styret av det nyetablerte [danske 3R-senter](#). Styret utgjør samtidig det nasjonale utvalget for forsøksdyr og alternativer. Sekretæren deltar i regi av egenperson, ikke som representant for Norecopa, men det forventes at erfaringene fra dette arbeidet vil komme arbeidet i Norecopa til gode, og *vice versa*.

Sekretæren har brukt en del til å oppdatere Norecopas nettsider, bl.a. med en oversikt over [Norecopas aktiviteter](#).

Medieinnslag i 2013

Norecopa har skrevet 4 leserbrev i mediene i 2013, se nedenfor.

På styremøtet den 22.mai ble det vedtatt å etablere en Facebook-profil for Norecopa, som et prøveprosjekt. Facebook-siden har fungert tilfredsstillende og Norecopa skal fortsette med dette inntil videre. Statistikken viser som ventet store svingninger i bruken, utløst av meldingene som er lagt ut på siden:

Resultatindikatorer for 2013

Ifølge aktivitetsplan for 2013 har Norecopa følgende resultatindikatorer:

1. Antallet medlemmer (inkl. assosierte)
2. Antallet henvendelser til sekretariatet
3. Antallet besøkende til nettsidene
4. Antallet abonnenter til nyhetsbrevet
5. Antallet deltagere på årsmøter og andre arrangementer i Norecopas regi
6. Antallet kronikker
7. Antallet vitenskapelige artikler
8. Antallet uttalelser og andre høringsdokumenter
9. Regnskapet

Flere av disse (5 og 7) er omtalt tidligere i årsberetningen og det henvises til egne avsnitt for fylldigere informasjon.

ad 1:

Antallet medlemmer ved utgangen av 2013 var:

44 institusjoner

23 privatpersoner

Dette er det samme totalantallet som i 2012, med to færre institusjoner/avdelinger og to nye privatpersoner.

ad 2:

Sekretæren har mottatt ca. 3 000 eposter i 2012. Dette antallet inkluderer kommunikasjon med styremedlemmene. Han har selv sendt ca. 3 000 eposter i løpet av året. Norecopa mottar jevnlig henvendelser fra forskere og andre som søker informasjon om 3R-ressurser.

ad 3:

Totalantallet besøkende til Norecopas nettsider (<http://www.norecopa.no>) har mer enn fordoblet seg i 2013 i forhold til 2012 (tall fra NetLabs statistikkprogram):

	2013	2012	2011
januar	2004	1171	1049
februar	2523	1101	1394
mars	2901	1165	1473
april	2854	1059	1187
mai	2617	1448	1279
juni	2964	1338	1275
juli	3440	1368	1214
august	2515	1019	1074
september	2596	1157	1246
oktober	2775	1393	1130
november	2887	1604	1170
desember	2740	1637	1152
<i>tilsammen</i>	<i>32816</i>	<i>15460</i>	<i>14643</i>

ad 4:

Det var ca. 1250 abonnenter på Norecopas nyhetsbrev ved utgangen av 2013, en nedgang på ca. 50 i forhold til 2012. Nedgangen skyldes hovedsakelig studenter som har avsluttet sine studier uten å oppgi en ny adresse.

ad 6:

Norecopa har hatt 4 leserbrev i 2013:

- [Nye tider for forsøksdyrene?](#) (Nationen, 19, januar 2013). Publisert også på [forskning.no](#), i [Kragerø Blad](#) (17.1.13, kommentert av [Miljøpartiet De Grønne](#) 25.1.13), i [Rogalands Avis](#) (21.1.13) og i [Harstad Tidende](#) (30.1.13)
- [Blåblå politikk for forsøksdyr?](#) (Nationen 21.10.13)
- [Forsker bekymret for framtida til forsøksdyrene](#) (Nationen 14.11.13)
- [Hvem er det som snakker om fisken?](#) (Nordlys 07.12.13)

Norecopas sekretær har publisert et debattinnlegg i tidsskriftet [Forskningsetikk](#) utgitt av De nasjonale forskningsetiske komitéer.

ad 8:

Norecopa har ikke hatt kapasitet til å skrive faglige uttalelser i 2013.

ad 9:

Regnskapet er omtalt i et eget avsnitt.

Oslo, 21. mars 2014

Bente Bergersen

Siri Knudsen

Anne Ramstad

Anton Krag

Adrian Smith